

М. В. Єрмоласва, канд. екон. наук., доц. (ПДАА, Полтава)
Д. Уманська, магістрант (ПДАА, Полтава)

СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ФІНАНСОВОМУ ТА ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ

Статутну діяльність підприємства здійснюють використовуючи засоби праці які виступають у вигляді основних засобів. Особливість використання цих активів полягає в тому, що вони використовуються протягом тривалого періоду і свою вартість переносять на об'єкт, що створюється, поступово, шляхом амортизації. Облік наявності і руху основних засобів підприємства здійснюється протягом усього часу їх експлуатації і може тривати багато років до моменту ліквідації.

Законодавча база України регламентує окремі аспекти облікового відображення основних засобів і до теперішнього часу потребує вдосконалення. Так, в обліку основних засобів бухгалтеру одночасно необхідно керуватися фінансовим та податковим законодавством, що призводить до виникнення низки дискусійних питань, зокрема щодо сутності основних засобів як об'єкту фінансового та податкового обліку.

Методологічні засади відображення інформації про основні засоби в обліку і звітності регламентує П(С)БО 7 «Основні засоби». Згідно п. 4 П(С)БО 7 «Основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва, діяльності або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)» [1].

Податковий Кодекс України у п. 14.1.138 трактує основні засоби як «матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в

експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)» [2].

При цьому слід звернути увагу, що у фінансовому обліку до основних засобів підприємства відносять всі необоротні активи, які мають матеріальну форму і очікуваний термін їх експлуатації більший року або операційного періоду, а у податковому обліку – тільки ті, які використовуються при здійсненні ним господарської діяльності. Крім того, Податковий кодекс містить вартісний показник віднесення об'єктів до складу основних засобів на відміну від П(С)БО. Відповідно до п. 14.1.36 ПКУ «господарська діяльність - діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг, спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами» [2].

Це означає, що у податковому обліку до складу основних засобів відносять тільки ті необоротні матеріальні активи, використання яких приносить підприємству дохід. Саме такі основні засоби відносять у податковому обліку до виробничих і вони підлягають амортизації. Решта необоротних активів, використання яких не приносить безпосередньо доходу (явного доходу) попадає до складу невиробничих і з точки зору Податкового Кодексу не підлягає податковій амортизації.

Незважаючи на зміни, внесені до ПКУ і максимальне наближення податкового обліку основних засобів до вимог П(С)БО, на сьогодні існують окремі методологічні невідповідності, які заважають бухгалтеру максимально точно і об'єктивно відобразити інформацію про основні засоби підприємства, їх зміни та амортизацію. Це викликає необхідність подальшої роботи по вдосконаленню податкового законодавстві в Україні.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квіт. 2000 р. № 92. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>